

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА ЗООВЕТЕРИНАРНА АКАДЕМІЯ**

**ВЕТЕРИНАРІЯ,
ТЕХНОЛОГІЇ ТВАРИННИЦТВА
ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

**Науково-практичний журнал
№1**

Харків – 2018

кожної свиноматки отримано в середньому по 12 поросят, необхідно вказати, що тривалість родового процесу у них суттєво відрізнялась. У 48 свиноматок (47,06 %) тривалість родів була менше, ніж дві години і від цих тварин отримано найменша кількість мертвонароджених поросят. У 33,33 % свиноматок процес родів тривав до 4-х годин і більше 4-х годин він тривав у 19,61 % тварин. Результати досліджень свідчать, що подовження процесу родів супроводжується збільшенням народження кількості поросят у стані гіпоксії та мертвонароджених. Нами встановлено, що від свиноматок, у яких тривалість родів була до 2-х годин, отримано 3,4 % мертвих

поросят і 5,6 % в стані гіпоксії. Підвищення тривалості родів до 4-х годин призвело до народження 7,2% мертвих поросят і 12% в стані гіпоксії, а до 6 - и годин і більше - відповідно 24,8% і 28,6%.

Висновки

1. Ацидоз телят і поросят, які народились у стані гіпоксії супроводжується збільшенням вмісту іонів гідрогену у крові ($p < 0,001$).
2. Оксигеновий гомеостаз телят та поросят дослідних груп характеризувався гіпоксією ($p < 0,01$) і гіперкапнією.

References

1. Савельєва Г. М. Антенатальна діагностика хронічної гіпоксії плода під час вагітності / Г. М. Савельєва, С. Я. Малиновська, У. П. Ларичева // Педіатрія, акушерство і гінекологія. - 1981. - № 5. - С. 46-47.
2. Суліма О. Г. Асфіксія новонароджених сучасний погляд на проблему / О. Г. Суліма, Т. В. Терещенко // ПАГ. - 2002. - № 1. - С. 37-39.
3. Замазій А. А. Умови газообміну в організмі телят залежно від їх пренатального розвитку / А. А. Замазій // Науковий вісник Національного аграрного університету. - Київ, 2008. - Вип.127. - С. 105-110.
4. Замазій А. А. Порівняльна характеристика умов газообміну у новонароджених тварин та молодяку / А. А. Замазій // Матеріали Міжнародної науково-практичної конф. присвяченої 100-річчю з дня народження проф. Л. А. Христевої. - 2008 - С. 274-277.
5. Камбур М. Д. Секретотворююча функція молочної залози та життєздатність приплоду у корів : монографія / М. Д. Камбур, А. А. Замазій. - Суми, 2009. - 172 с.

UDC 636.09:616.64(477)

DISORDER OF ANTHROPOLOGICAL PATHOLOGY IN THE EASTERN, SOUTHERN AND CENTRAL REGIONS OF UKRAINE FOR 2012-2017 (RESEARCH DATA)

S. Naumenko¹, V. Koshevoy¹

¹Kharkiv State Zooveterinary Academy, Kharkiv, Ukraine

E-mail: froika001@gmail.com

In the articles presented information own researches from the study of distribution of andrological pathology in the eastern, southern and central areas of Ukraine for 2012-2017. Providing of development of industry of stock-raising, improvement of gene pool, is one of basic tasks of veterinary medicine. The necessary condition of his implementation is timely and reliable diagnostics and prevention. In the first turn it touches reproductive organs, in fact their state influences on the reproduced ability of males. Determination of directions of scientific researches is impossible without the study of the real situation about distribution of problems in any industry. A not exception is veterinary andrology. Andrological pathologies are widely widespread – gonadodystrophy, balanoposthitis and orchitis need permanent perfection of methods of diagnostics and methods of therapy and prophylaxis, which, in same queue, need production, which, in same queue, need production verification and introduction in practical veterinary medicine. Also, considerable interest among researchers causes statistical processing of the got data in a sentinel space. It enables more fully to analyses a situation and develop the measures of prophylaxis and fight against andrological diseases. Task of researches: to define and analyses distribution of andrological pathology in the eastern, southern and central areas of Ukraine. Researches are conducted in 2012-2017 on the department of veterinary reproductology of KSZVA and leading economies eastern, southern and central areas of Ukraine and on animals which belonged to the private individuals of the noted areas and city of Kharkiv. All investigational 275 animals, from them: bulls – 42, boars – 62, rams – 20, trestles – 17, crawls – 86 and 48 dogs. During research used the generally accepted clinical, hematological, biochemical, hormonal and statistical methods of researches and a method is developed by us distance-non-contact and non-invasion diagnostics of andrological pathologies. At the analysis of the got data all animals were up-diffused on three groups: males with valuable reproductive ability, with non-inflammatory pathology (gonadodystrophy, hypogonadism), with pathology of inflammatory character (orchitis, balanoposthitis). Analyses distribution of andrological pathology it is visible, that the mostly inspected animals feel like development of diseases of non-inflammatory nature – 42,2 %. It confirms an idea about distribution of gonadodystrophy as a result alimentary-deficit the states of organism of males (deficit of carotene, vitamin A and zinc) and influence of toxic agents (mycotoxicosis, nitrate-nitrite toxicosis and others). Important is distribution of inflammatory pathology (17,8 % inspected animals); it confirms information about un-efficiency of existent preventive measures and recommended medical charts. Only 40% from the inspected animals had valuable reproductive ability.

Key words: analysis, distribution, andrological pathology, gonadodystrophy, hypogonadism, orchitis, balanoposthitis, males.

РОЗПОВСЮДЖЕННЯ АНДРОЛОГІЧНОЇ ПАТОЛОГІЇ В СХІДНИХ, ПІВДЕННИХ І ЦЕНТРАЛЬНИХ ОБЛАСТЯХ УКРАЇНИ ЗА 2012-2017 РР. (ДАНІ ДОСЛІДЖЕНЬ)

С. В. Науменко¹, доцент², В. І. Кошевой¹

¹Харківська державна зооветеринарна академія, Харків, Україна
E-mail: froika001@gmail.com

² Науковий консультант – Склярів П.М., д. вет. н., професор

У статті представлені дані власних досліджень з вивчення розповсюдження андрологічної патології в східних, південних і центральних областях України за 2012-2017 рр. Отримані дані свідчать, що лише 40% з обстежених тварин мають повноцінну репродуктивну здатність. Аналізуючи поширення андрологічної патології видно, що здебільшого обстежені тварини схильні до розвитку захворювань незапальної природи.

Ключові слова: аналіз, розповсюдження, андрологічна патологія, гонадодистрофія, гіпогонадизм, орхіт, баланопостит, плідники.

Вступ

Забезпечення розвитку галузі тваринництва, покращення генофонду є одним із основних завдань ветеринарної медицини. Необхідною умовою його виконання є своєчасна і надійна діагностика та профілактика. У першу чергу це стосується репродуктивних органів, адже їх стан впливає на відтворну здатність самців [1]. Визначення напрямків наукових досліджень є неможливим без вивчення реальної ситуації про розповсюдження проблем у будь-якій галузі. Не винятком є й ветеринарна андрологія [2].

Широко розповсюджені андрологічні патології – гонадодистрофія, баланопостити й орхіти потребують постійного вдосконалення методів діагностики та способів терапії й профілактики, які, в свою чергу, потребують виробничої перевірки та впровадження у практичну ветеринарну медицину [3-4]. Також, значний інтерес серед дослідників викликає статистична обробка отриманих даних у часовому просторі. Це дає змогу більш повно проаналізувати ситуацію та розробити заходи профілактики і боротьби з андрологічними захворюваннями [5-6].

Завдання досліджень: визначити та проаналізувати розповсюдження андрологічної

патології в східних, південних і центральних областях України.

Матеріал і методи дослідження

Дослідження проведені у 2012-2017 рр. на кафедрі ветеринарної репродуктології ХДЗВА, провідних господарствах східних, південних і центральних областей України та на тваринах, що належали приватним особам зазначених областей і міста Харкова. Всього досліджено 275 тварин, з них: бугаїв – 42, кнурів – 62, баранів – 20, цапів – 17, кролів – 86 та 48 псів. Під час дослідження використовували загальноприйняті клінічні, гематологічні, біохімічні, гормональні, статистичні методи досліджень і розроблений нами спосіб дистанційно-безконтактної та неінвазивної діагностики андрологічних патологій [1]. При аналізі отриманих даних всіх тварин було розподілено на три групи: I – самці з повноцінною репродуктивною здатністю, II – із незапальною патологією (гонадодистрофія, гіпогонадизм), III – з патологією запального характеру (орхіт, баланопостит).

Результати та їх обговорення

Отримані дані щодо розповсюдження андрологічної патології в східних, південних і центральних областях України наведені у табл. 1.

Таблиця 1

Розповсюдження андрологічних захворювань в східних, південних і центральних областях України за період 2012-2017 рр.

№ з/п	Назва господарств	Досліджено тварин	Групи тварин					
			Самці з повноцінною репродуктивною здатністю		Самці з незапальною патологією (гонадодистрофія, гіпогонадизм)		Самці з патологією запального характеру (орхіт, баланопостит)	
			кількість	%	кількість	%	кількість	%
1	Навчально-практичний комплекс рослинництва та тваринництва Харківської ДЗВА	2 (бугаїв)	-	-	1	50	1	50
		7 (кнурів)	2	28,6	3	42,8	2	28,6
		5 (баранів)	1	20	4	80	-	-
		5 (цапів)	1	20	4	80	-	-
2	Інститут тваринництва НААН	5 (бугаїв)	1	20	3	60	1	20
3	СВК «Восток» (Харківська обл.)	10 (бугаїв)	3	30	6	60	1	10

4	СТОВ «Маяк» (Харківська обл.)	12 (бугаїв)	5	41,7	6	50	1	8,3
		10 (кнурів)	4	40	4	40	2	20
5	СТОВ «Рокитне» (Харківська обл.)	9 (бугаїв)	3	33,3	4	44,5	2	22,2
6	ТОВ АФ «Піщанська» (Харківська обл.)	4 (бугаїв)	2	50	1	25	1	25
		10 (кнурів)	2	20	6	60	2	20
7	СФГ «Влада» Дніпровської обл.	5 (кнурів)	1	20	2	40	2	40
8	ТОВ «Агрокомплекс» Вінницької обл.	10 (кнурів)	5	50	3	30	2	20
9	ПТК «Запоріжжя» Запорозької обл.	20 (кнурів)	8	40	9	45	3	15
10	ТОВ «Кролікофф» Черкаської обл.	52 (кролів)	27	51,9	18	34,6	7	13,5
11	Господарства приватної форми власності	15 (баранів)	5	33,3	8	53,4	2	13,3
		12 (цапів)	6	50	5	41,7	1	8,3
		34 (кролів)	18	52,9	10	29,5	6	17,6
		48 (псів)	17	35,4	21	43,8	10	20,8
Всього тварин:		275	110	40	116	42,2	49	17,8

Аналізуючи поширення андрологічної патології видно, що здебільшого обстежені тварини схильні до розвитку захворювань незапальної природи – 42,2%. Це підтверджує думку про поширення гонадодистрофії як результат аліментарно-дефіцитних станів організму самців (дефіцит каротину, вітаміну А та цинку) та впливу токсичних агентів (мікотоксикози, нітратно-нітритний токсикоз тощо).

Важливим є й розповсюдження запальної патології (17,8% обстежених тварин); це підтверджує дані про неефективність існуючих превентивних заходів та рекомендованих лікувальних схем.

Лише 40% з обстежених тварин мали повноцінну репродуктивну здатність.

Висновки

Розповсюдженню андрологічної патології в східних, південних і центральних областях України сприяють порушення умов утримання та технології використання плідників, незбалансованість раціонів і відсутність об'єктивних критеріїв оцінки гомеостазу. Результати наших досліджень свідчать, що значний відсоток андрологічної патології є прихованим.

References

1. Дистанційно-безконтактна та неінвазивна діагностика патологічних процесів у гонадах самців : методичні рекомендації / В. П. Кошевой, С. В. Науменко, В. І. Кошевой, П. М. Склярів. – Харків : РВВ ХДЗВА, 2017. – 28 с.
2. Рассоха І. М. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» / І. М. Рассоха ; Харківська національна академія міськ. господарства. – Харків : ХНАМГ, 2011. – 76 с.
3. Кошевой В. І. Методи діагностики та терапії бугаїв із неспецифічними баланопоститами / В. І. Кошевой, С. В. Науменко // Науково-технічний бюлетень Інституту тваринництва НААН України. – Харків, 2015. – № 113. – С. 105-111.
4. Науменко С. В. Дистанційно-безконтактна та неінвазивна діагностика патологічних процесів у гонадах самців; розробка і впровадження методів терапії з використанням препаратів на основі нанобіоматеріалів / С. В. Науменко, В. І. Кошевой // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини : збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. – Харків : РВВ ХДЗВА, 2016. – Вип. 33, ч. 2 «Ветеринарні науки». – С. 71-75.
5. Мельниченко О. П. Статистична обробка експериментальних даних : навчальний посібник / О. П. Мельниченко, І. Л. Якименко, Р. Л. Шевченко. – Біла Церква, 2006. – 34 с.
6. Целищев Л. И. Практическая ветеринарная андрология / Л. И. Целищев. – Москва : Колосс, 1982. – 176 с.